

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

Epistola Synodica de fide, à sancto Athansio ad Iouianum Imperatorem
scripta. Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

THEODOR. HISTOR.

*Epistola Synodica de fide, à sancto Athanasio
ad Iouianum Imperatorem scripta.*

CAP. III.

*Religiosissimo, & Clementissimo Victori, August.
Iouiano, Athanasius, & reliqui Episcopi, qui
nomine omnium Aegypti, Thebaidis, & Li-
byæ episcoporum in vnum conuenerunt. S.*

Rerum cœlestium teneri defyderio, & earum perdiscē-
darum studio duci, pium imperatorē cum primis de-
cet. Nam eo pacto cor habebis reuera in manu Dei
positum, & imperium pacatē ac tranquillē ad multorū an-
norum curricula administrabis. Et quoniam tua pietas fidē
ecclesiæ catholicæ à nobis cupit discere, domino ea de re
gratiis actis, nihil consultius nobis visum est, quàm vt
te de fide in concilio Nicæno communi patrum consen-
su confirmata, in memoriam redigeremus. Nam nonnul-
li, ista reiecta, tum nobis, quòd sectam Arianam sequi
nolebamus, varias struxerunt insidias, tum hereses & schis-
mata in ecclesiam catholicam inuexerunt. Cæterum ve-
ra ac pia in dominum nostrum Iesum Christum fides om-
nibus patefacta est, atque ex sacris literis satis cognita re-
cognitaque. Nam in ista sancti martyres mortem oppeti-
uere, & iam cum domino domicilium habent. Quæ qui-
dem fides perpetuò mansisset inuiolata, nisi quorundam he-
reticorum nequitia eam peruertere temerē laborasset. Nam
Arius, & eius fautores hanc labefactare, & impietatē in eius
locū introducere studuerunt: dixerūtq; filiū Dei ex nihilo
ortum esse, creaturam esse, factū esse, mutabilem esse, atque
multos hoc errore cæcarunt: adeò vt hi, etiā qui in aliquo
numero habendi videbantur, eorum blasphemia à veritate
pariter abducerētur. Ita q; sancti patres nostri, quò huic ma-
lo obsisterent, ad concilium Nicænum, vt supra diximus,
conuenientes, hæresi Arianae anathema denūciarunt: fidēq;
ecclesiæ catholicæ scriptis ratam fecerunt, ad eum planè fi-
nem, vt i hac vbiq; diuulgata, erroris incendium ab hæ-
reticis excitatum, prorsus extingueretur. Ita que hæc fides
passim

passim in omnibus ecclesiis syncere & lecta & predicata fu-
 it. Verum nonnulli, quoniam habebant in animo hæresim
 Arianam renouare, hanc fidem à patribus in concilio Ni-
 cæno confirmatam antiquare non sunt veriti: alii verò simu-
 lant se eidem assentiri illi quidem, sed re ipsa pernegant,
 dum hanc vocem $\delta\mu\omicron\upsilon\sigma\iota\omicron\upsilon$ peruerse interpretantur:
 iidemque isti in spiritum sanctum loquuntur blasphemiam.
 Nam eum creatum esse & factum per filium asserunt. Nos
 igitur cum ex tali blasphemia non exiguam perniciem po-
 pulo allatam fore videremus, dabamus operam necessario,
 uti fides in concilio Nicæno roborata, tuæ pietati traderet,
 quò ipse intelligas, tum quàm accuratè ea descripta sit, tum
 quanto in errore versentur hi, qui fidè contrariam doceant.
 Nam pro certo scias, velimus August. Sanctissime, hanc
 ipsam ab omni sæculorum memoria prædicatam fuisse. Hanc
 confirmarunt sancti patres Nicææ coacti: huic omnes ubiq;
 ecclesiæ assensæ sunt, ut Hispaniæ, Britaniæ, Galliæ, Italiæ
 totius, Dalmatiæ, Mysiæ, Macedoniæ, & cunctæ Græciæ, &
 omnes ecclesiæ Africæ, Sardinia, Cypri, Crete, Pamphylie
 Lyciæ, Isauriæ, & ecclesiæ Aegypti, Lybiæ, Ponti, Cappa-
 dociæ, & regionum finitimarum ecclesiæ, Orientis deniq;
 ecclesiæ, exceptis paucis, qui sectæ fauent Arianae. Nā istarum
 omnium reipsa exploratè cognitam habemus sententiam,
 literasque ab illis accepimus, proq; certo scimus, August.
 Sanctissime, quòd quamuis pauci huic fidei contradicant,
 non tamè præiudiciū inde potest orbi terræ fieri vniuerso.
 Nam isti diu contagione hæresis Arianae infecti, studio iam
 acriore veritati resistunt. Atque tamen tua pietas fidem à
 trecentis decè & octo episcopis in concilio Nicæno cõfir-
 matam noscat, nos tamen dedimus operam, ut à nobis eam
 accuratè intelligat, & propterea infra subiunximus: quæ ita
 se habet. Credimus in vnum Deum patrem omnipoten-
 tem, omnium visibilium & inuisibilium effectorem: Et
 in vnum dominum Iesum Christum, filium Dei, genitum
 à patre vnigenitum, hoc est ex patris substantia, Deum de deo,
 lumen de lumine, Deum verum de deo vero, genitum nõ factum,
 consubstantialè patri: per quæ omnia facta sunt, quæ in celo
 & quæ in terra: qui propter nos homines, & propter nostram
 salutem descendit de celo, incarnatus est, homo factus est,

THEODOR. HISTOR.

passus est, resurrexit tertia die, ascendit ad caelos, venturus est iudicare viuos & mortuos. Et in spiritum sanctum. Illis autem, qui dicunt tempus fuisse, cum filius Dei non erat, & non ante fuisse, quam nasceretur, & ex nihilo ortum esse, & ex alia subsistentia vel substantia, quam patris constare. vel creatum esse, vel posse conuerti mutariue, sancta, catholica, & apostolica Ecclesia indicit anathema. In hac fide, sancti August. tanquam diuina & apostolica perseuerandum est necessario, neque probabilitate sermonis, pugnacive oratione eam inuertere cuiquam tentandum: quod amentes Ariani semper factitarunt: dixeruntque filium Dei ex nihilo ortum esse, tempus fuisse, cum non erat, conditum esse, factum esse, mutabilem esse. Nam ob hanc causam, vti antea dictum est, concilium Nicenum eiusmodi errori denuntiavit anathema, & veram fidem communi consensu confirmavit. Non enim simpliciter patres illi filium dixere patri similem, ne simpliciter similis Deo, non autem de Deo Deus verus crederent, sed scriptis asseuerarunt consubstantialé esse patri: quod est proprium ingenui & veri filii ex vero & natura patre geniti. Quinetiam neque spiritum sanctum a patre & filio separarunt, sed ei vna cum patre & filio in vna sanctae trinitatis fide, propterea quod vna est in sancta trinitate diuinitas, gloriam tribuerunt.

De restituta Ecclesis annona, & imperatoris morte. CAP. IIII.

HAc perlecta epistola, tum cognitio imperatoris, quam de rebus diuinis imbiberat, confirmata est, tum amor eius erga easdem magis coepit exardescere. Itaque concipit legem, quae iubebat frumenti congiarium, quod Constantinus magnus ecclesiis donauerat, eisdem reddi. Nam Iulianus, qui contra Deum ac seruatorem nostrum bellum suscepit, illud vetuerat dari. At quoniam fames ex Iuliana impietate in rempublicam illata, obstabat, quo minus totum congiarium, quod Constantinus largitus fuerat, in ecclesias conferretur, idcirco Iouianus tertiam partem solum id temporis praebere mandat: pollicetur quae fame sedata, integrum congiarium donatum iri. Atque primordius imperii sui eiusmodi